

for fundet det hensigtsmæssigt, at det i lovforslaget fastslås, at hverken kontohaverens eller den begunstigedes ret over for pengeinstituttet kan gøres til genstand for retsforfølgning fra deres kreditorers side. Denne bestemmelse, som svarer til forsikringsaftalelovens § 116, må antages at svare til, hvad der allerede gælder i praksis, idet de sædvanlige båndlæggelsesaftaler, som indeholder et forbud mod, at pensionsopspareren overdrager eller pantsætter en kapital- eller ratepensionsopsparing, må respekteres af kreditorerne særligt under hensyntagen til, at de er båret af forsørgelsehensyn. Finansrådet har over for Justitsministeriet oplyst, at rådets medlemsvirksomheder ikke har været ude for, at der er blevet foretaget kreditorforfølgning i strid med klausulen. Der er således tale om at lovfæste praksis, idet båndlæggelsesklausulerne bliver anvendt i de kapital- og ratepensionsopsparinger, som er omfattet af pensionsbeskatningslovens kapitel I.

Endvidere bestemmes det i forsikringsaftalelovens § 109, at en begunstiget ikke kan overdrage, pantsætte eller på anden måde råde over sit krav, så længe pensionsbegivenheden ikke er indtrådt. Denne bestemmelse antages at kunne finde analog anvendelse på pensionsopsparinger i pengeinstitutter, jf. nærmere under afsnit 3.2. Som en konsekvens heraf har der ikke kunne foretages retsforfølgning fra den begunstigedes kreditorers side.

I praksis vil der i kapital- og ratepensionsordninger, som er omfattet af pensionsbeskatningslovens regler, være aftalt et forbud mod overdragelse eller pantsætning. Såfremt der i disse pensionsaftaler ikke er indføjet en sådan klausul, må det antages, at forsørgelsesmæssige hensyn fører til, at pensionsordningerne er undtaget fra kreditorforfølgning, så længe kapital- eller ratepensionen ikke er overdraget eller pantsat. Finansrådet har over for Justitsministeriet oplyst, at man ikke er bekendt med, at der er foretaget kreditorforfølgning i tilfælde, hvor der ikke er indføjet en båndlæggelsesklausul i pensionsaftalen.

Det følger af forsikringsaftalelovens § 116, at hverken forsikringstagerens eller den begunstigedes ret over for selskabet kan gøres til genstand for retsforfølgning fra deres kreditorers side. Det er i den juridiske litteratur antaget, at beskyttelsen mod kreditorforfølgning kun gælder, indtil forsikringssummen er udbetalt. Når summen er udbetalt, har forsikringstageren eller den begunstigede ikke længere nogen »ret over for forsikringsselskabet«. Heraf følger, at udbetalingen er det afgørende for, om der kan iværksættes retsforfølgning, og for, om beløbet kan inddrages under den pågældendes konkurs. Det antages endvidere i retspraksis vedrørende forsikringsaftalelovens § 116, at forsikringssummen først er ud-

betalt, når beløbet er modtaget af den berettigede. Det forudsættes, at bestemmelsen i lovforslagets § 12 fortolkes på tilsvarende måde.

I retsplejelovens § 512, stk. 3, er det bestemt, at udlæg ikke kan foretages i krav på pension m.v., medmindre der er forløbet tre måneder fra den dag, beløbet kunne fordras udbetalt. Reglerne om fritagelse for retsforfølgning i lov om tilsyn med pensionskasser og i lov om forsikringsaftaler berøres ikke heraf.

Det foreslås i lovforslagets § 15, at retsplejelovens § 512, stk. 3, 2. pkt., ændres således, at reglen om forbud mod kreditorforfølgning i dette lovforslag undtages fra reglen i retsplejelovens § 512, stk. 3, 1. pkt., om adgangen til i visse tilfælde at foretage udlæg i krav på pension. Hermed sikres der parallelitet til forsikringsaftalelovens regler, idet reglerne om fritagelse for retsforfølgning i lov om forsikringsaftaler tillige efter retsplejelovens § 512, stk. 3, 2. pkt., er undtaget fra adgangen til at foretage udlæg efter retsplejelovens § 512, stk. 3, 1. pkt.

### 3.10. Kreditorforfølgning i konkursstilfælde.

Det antages med den nuværende retsstilling, at den omstændighed, at en pensionsopsparer er gået konkurs, ikke giver kreditorerne mulighed for at foretage retsforfølgning i videre omfang.

I forsikringsaftalelovens § 117 findes der imidlertid i forbindelse med konkurs en undtagelse fra den generelle kreditorbeskyttelse af livforsikringsordninger. § 117 vedrører det tilfælde, at forsikringstageren er kommet under konkurs, og den pågældende i løbet af de sidste 3 år inden fristdagen har anvendt et uforholdsmæssigt stort beløb til betaling af præmier. Konkursboet kan da over for selskabet forlange, at det for meget erlagte indbetales i boet. Ved afgørelsen af, om der er anvendt et uforholdsmæssigt stort beløb til betaling af præmier, må det samlede betalte beløb ses i forhold til, hvad den pågældendes formue tilstand var på det tidspunkt, hvor betalingen fandt sted. Denne bestemmelse finder tilsvarende anvendelse, hvis forsikringssummen er forfalden uden at være udbetalt inden konkursen, eller summen forfalder under konkursbehandlingen, og uanset om der er indsat en begunstiget, og denne begunstigelse er gjort uigenkaldelig. Hvis den begunstigede har erlagt vederlag for indsættelsen, er den begunstigede berettiget til af boet at kræve dette tilbage. Såfremt den begunstigede har oppebåret forsikringssummen, kan konkursboet gøre kravet gældende mod den begunstigede.

Baggrunden for, at man indførte § 117, var, at konkurslovens afkræftelsesregler blev anset for ufyldtgørende, idet de gav anledning til forskellige fortolk-